
ВОДИЧ

ЗА ГЛАСАЊЕ ВАН
БИРАЧКОГ МЕСТА
НА ИЗБОРИМА
21. јуна 2020. године

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

**Водич
за гласање ван бирачког места
на изборима 21. јуна 2020. године**

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
Београд, 2020.

1. ПРАВО НА ГЛАСАЊЕ ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА

Право на гласање ван бирачког места имају сва немоћна и спречена лица.

Под немоћним и спреченим лицима подразумевају се:

- лица која из здравствених разлога нису у могућности да дођу на бирачко место,
- особе са инвалидитетом,
- немоћна стара лица.

ВАЖНО!!!

Немоћним и спреченим лицима се не сматрају лица која због природе посла који обављају нису у могућности да у време док је бирачко место отворено обаве гласање на бирачком месту.

1.1. Обавештавање бирачког одбора преко радног тела Комисије

Од ових парламентарних избора уведена је једна новина да бирачи који нису у могућности да гласају на бирачком месту могу да обавесте бирачки одбор, преко радног тела Комисије, да желе да гласају ван бирачког места и пре дана за гласање.

Бирач који испуњава услове за гласање ван бирачког места, а жели да гласа, може од петка, 19. јуна 2020. године до недеље, 21. јуна 2020. године до 11,00 часова, да обавести радно тело Комисије да жели да гласа, које ће након тога обавестити бирачки одбор.

Бирач који жели да гласа ван бирачког места, обавештава радно тело у седишту општине/града, односно градске општине града Београда путем телефона, лично или уз помоћ неког лица које само одабере.

Када ступи у контакт са радним телом, бирач ће навести потребне податке о себи и разлоге због којих није у могућности да гласа на бирачком месту, како би радно тело на основу тога могло да провери да ли испуњава услове да гласа ван бирачког места, на ком бирачком месту гласа и да након тога све потребне податке достави надлежном бирачком одбору.

НАПОМЕНА:

Гласање ван бирачког места може се обавити само на подручју које обухвата бирачко место. Ово значи да није могуће пријавити се за гласање на бирачком месту које се налази нпр. у другој општини или на адреси која није наведена у подручју тог бирачког места.

Радно тело је дужно да води евиденцију свих бирача пријављених од 19. јуна 2020. године до отварања бирачких места 21. јуна 2020. године у 11,00 часова. Ову евиденцију ће радно тело сортирати по бирачким местима која се налазе на територији њихове општине/града.

Евиденцију бирача пријављених за гласање ван бирачког места радно тело ће доставити свим бирачким одборима који имају пријављене бираче за гласање на њиховом бирачком месту.

1.2. Обавештавање бирачког одбора

Бирач који испуњава услове за гласање ван бирачког места, а жели да гласа, може се пријавити и бирачком одбору на дан гласања, односно у недељу, 21. јуна 2020. године, најкасније до 11,00 часова.

Сви услови који су наведени за пријављивање за гласање преко радног тела, важе и за пријављивање бирачком одбору.

ВАЖНО!!!

У прилогу је пример како да радно тело и бирачки одбор правилно воде евиденцију о примљеним обавештењима за гласање ван бирачког места.

Податке из ове евиденције бирачки одбор може да користи у току гласања, као и код попуњавања Записника о раду бирачког одбора.

ЕВИДЕНЦИЈА О ПРИМЉЕНИМ ОБАВЕШТЕЊИМА ЗА ГЛАСАЊЕ ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА

Ред. бр.	Име и презиме бирача	Адреса	Број телефона	Разлог за гласање ван бирачког места			Уписан у бирачки списак под бројем	Бирач гласао уз помоћ помагача (ДА/НЕ)	Бирач гласао (потписана потврда – ДА/НЕ)
				Здравствени разлог	Особа са инвалидитетом	Немобилно старо лице			
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									
...									

Ову евиденцију би требало да воде повереници бирачког одбора који су одређени да спроведу поступак гласања ван бирачког места и да је обједине са евиденцијом о примљеним обавештењима за гласање ван бирачког места које су добили од радног тела.

2. РАДЊЕ КОЈЕ БИРАЧКИ ОДБОР ОБАВЉА ПРЕ ОДЛАСКА КОД БИРАЧА

ПРВИ КОРАК: У оквиру припреме за почетак гласања, бирачки одбор је дужан да се, између осталог, договори и о подели рада. У оквиру овог дела, неопходно је одредити три члана или заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу, који ће, као повереници бирачког одбора, спровести поступак гласања ван бирачког места.

ВАЖНО!!!

Повереници бирачког одбора морају бити представници три различита подносиоца изборних листа.

Може се догодити ситуација да се за гласање ван бирачког места пријави велики број бирача. У том случају бирачки одбор ће одредити додатне тимове за спровођење гласања ван бирачког места. Неопходно је поверенике бирачког одбора и у додатним тимовима, одредити из реда чланова или заменика чланова бирачког одбора у проширеном саставу.

НАПОМЕНА:

У случају да је одређено више тимова за гласање ван бирачког места, неопходно је да бирачки одбор од радног тела затражи додатне спрејове, УВ лампе и Збирне изборне листе.

ДРУГИ КОРАК: Када бирач обавести бирачки одбор да жели да гласа ван бирачког места, бирачки одбор је у обавези да провери да ли су сви бирачи који су се пријавили за гласање ван бирачког места:

- уписани у извод из бирачког списка и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку,
- да ли се налазе на подручју које обухвата бирачко место.

Ако се на бирачком месту гласа и на покрајинским и/или локалним изборима, обавезно се проверава да ли је бирач који се пријавио за гласање ван бирачког места уписан у изводе за гласање и на тим изборима.

ВАЖНО!!!

Уколико се на бирачком месту спроводе и покрајински/локални избори, бирачки одбор треба да води посебне евиденције за све изборе.

! ОБРАТИТИ ПАЖЊУ:

Приликом провере да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка, бирачки одбор НЕ СМЕ да заокружи број под којим је бирач уписан у извод. Заокруживање тог редног броја се врши тек по повратку повереника бирачког одбора од бирача, односно пошто се утврди да је бирач потписао потврду о бирачком праву за гласање ван бирачког места. П о ш т о бирачки одбор прими обавештење да бирач жели да гласа ван бирачког места, у евиденцију се уписују подаци о бирачу и проверава се да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка за гласање на изборима за народне посланике и под којим редним бројем. Тај број се уписује у евиденцију о примљеним обавештењима за гласање ван бирачког места.

ВАЖНО!!!

Уколико бирач није уписан у извод из бирачког списка на том бирачком месту, бирачки одбор ће га обавестити да гласање ван подручја бирачког места није могуће.

ТРЕЋИ КОРАК: Пошто бирачки одбор прими сва обавештења од бирача и од радног тела и правилно попуни евиденцију о примљеним обавештењима за гласање ван бирачког места, бирачки одбор треба да попуни обрасце потврда о изборном праву за све бираче који гласају ван бирачког места за парламентарне изборе.

Наглашавамо да ове потврде потписује председник бирачког одбора.

НАПОМЕНА:

Уколико бирачки одбор нема довољан број потврда о изборном праву за све пријављене бираче, неопходно је да обавести радно тело, које ће доставити додатни број потврда.

ВАЖНО!!!

Уколико се на бирачком месту спроводе и покрајински/локални избори и ако је бирач уписан у изводе из бирачког списка и за те изборе, бирачки одбор треба да попуни потврде о бирачком праву и за те изборе на исти начин као и за парламентарне изборе, односно попуњава три одговарајуће потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места, односно посебну потврду за сваке изборе и бирач је дужан да потпише све три потврде, јер, подсећања ради, потпис бирача у тим потврдама замењује потпис бирача у изводима из бирачког списка.

Уколико бирачки одбор нема довољан број образаца потврда о изборном праву за све пријављене бираче за гласање ван бирачког места за ове изборе, неопходно је да за покрајинске изборе о томе обавести радно тело, а локалну изборну комисију општине/града за локалне изборе, који ће доставити додатни број образаца.

ЧЕТВРТИ КОРАК: Неопходно је да повереници бирачког одбора спакују изборни материјал који ће понети са собом на терен.

Повереници бирачког одбора су дужни да понесу следећи материјал за гласање:

- Збирну изборну листу,
- УВ лампу,
- спреј за обележавање прста бирача,
- попуњене потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места, за све бираче који треба да гласају ван бирачког места,
- потребан број гласачких листића за све бираче који треба да гласају ван бирачког места,
- потребан број коверата у које бирачи који гласају ван бирачког места треба да ставе своје гласачке листиће пошто гласају (посебне коверте),
- потребан број коверата у које бирачи који гласају ван бирачког места треба да ставе посебне коверте са гласачким листићем и потписану потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места (службене коверте),
- прибор за писање и печатење коверата (оловке, печат и печатни восак).

ВАЖНО!!!

Уколико се на бирачком месту спроводе и покрајински/локални избори, поред наведеног материјала, повереници бирачког одбора треба да понесу и материјал за гласање на овим изборима, осим УВ лампе, спреја и прибора за писање и печатење коверата.

Ако бирачки одбор уочи да нема довољан број посебних коверата и службених коварата, треба да их затражи од радног тела РИК, који би требало да их у најкраћем року достави.

НАПОМЕНА:

Препоручује се повереницима бирачких одбора да припреме појединачно за сваког пријављеног бирача за гласање ван бирачког места одговарајући материјал за гласање за све оне изборе на којима има право да гласа на том бирачком месту.

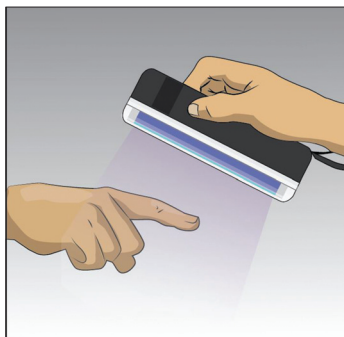
ВАЖНО!!!

Гласању ван бирачког места имају право да присуствују акредитовани домаћи и страни посматрачи.

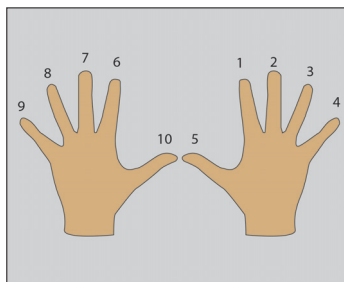
3. НАЧИН ГЛАСАЊА ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА

Када припреме сав изборни материјал, повереници бирачког одбора одлазе код бирача.

ПРВИ КОРАК: Повереници бирачког одбора, када дођу код бирача, треба да УВ лампом провере да ли је бирач већ гласао.

У случају да ван бирачког места гласа бирач који је особа са инвалидитетом, уколико нема кажипрст десне руке, УВ лампом ће се проверити следећи доступан прст удесно, односно палац десне руке. Ако бирач нема десну шаку, УВ лампом ће се проверити кажипрст леве руке, односно следећи доступан прст улево и коначно палац те руке. Ако то није могуће, провера УВ лампом се неће обавити.

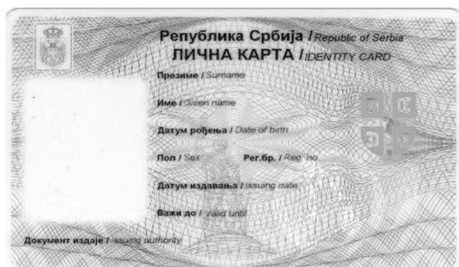

ВАЖНО!!!

У случају да се провером УВ лампом утврди да је прст бирача обележен невидљивим мастилом, неће се дозволити бирачу да гласа.

ДРУГИ КОРАК: Повереници бирачког одбора треба да утврде идентитет бирача.

Ово се врши тако што бирач повереницима бирачког одбора даје на увид важећу личну карту или пасош.

ВАЖНО!!!

Бирачки одбор упоређује податке из једног од ових документа бирача, са подацима уписаним у потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места, односно упоређује да ли се име и презиме бирача и ЈМБГ поклапају.

НАПОМЕНА:

Бирачу којем је истекла лична карта или пасош, треба дозволити да гласа, САМО под условом да приложи и потврду да је Министарству унутрашњих послова поднео захтев за издавање нове личне карте односно пасоша.

Може се десити ситуација да се презиме бирача разликује у односу на презиме наведено у изводу из бирачког списка, а самим тим и у потврди о изборном праву.

Уколико се деси оваква ситуација, бирачки одбор треба да упореди ЈМБГ у документу којим бирач доказује свој идентитет са ЈМБГ уписаним у потврди о изборном праву, као и да на основу слике бирача утврди да ли је у питању иста особа.

Повереници бирачког одбора треба да дозволе бирачу да гласа, уколико је ЈМБГ идентичан на документу бирача и на потврди о изборном праву и ако на основу слике бирача могу да закључе да је у питању иста особа.

ТРЕЋИ КОРАК: Повереници бирачког одбора треба да бирачу предају следећи изборни материјал:

- гласачки листић,
- Збирну изборну листу кандидата за народне посланике Народне скупштине,
- потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места,
- посебан коверат у који ће бирач ставити гласачки листић.

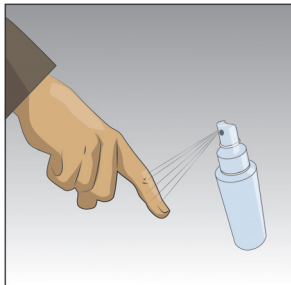
ВАЖНО!!!

Уколико бирач гласа ван бирачког места и на покрајинским/локалним изборима, повереници бирачког одбора бирачу предају изборни материјал и за ове изборе исто као и за парламентарне изборе.

НАПОМЕНА:

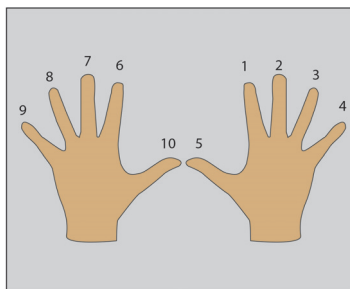
Повереници бирачког одбора треба да пре предаје коверата бирачу, на њима напишу врсту избора, како би бирач знао у коју коверту да стави који гласачки листић и да му материјал за све изборе одвојено предају.

ЧЕТВРТИ КОРАК: Повереници бирачког одбора, након уручења изборног материјала, треба да бирачу спрејом обележе кажипрст десне руке испод корена нокта.

У случају да бирач нема кажипрст десне руке, биће му обележен следећи доступан прст удесно, односно палац десне руке. Ако нема десну шаку, биће му обележен кажипрст леве руке, односно следећи доступан прст улево и коначно палац те руке. Ако то није могуће, обележавање спрејом се неће обавити.

ВАЖНО!!!

Уколико бирач одбије, односно не дозволи да му се спрејом обележи прст, повереници бирачког одбора неће дозволити бирачу да гласа и ту околност ће пренети председнику бирачког одбора, који ће то уписати у Записник о раду бирачког одбора.

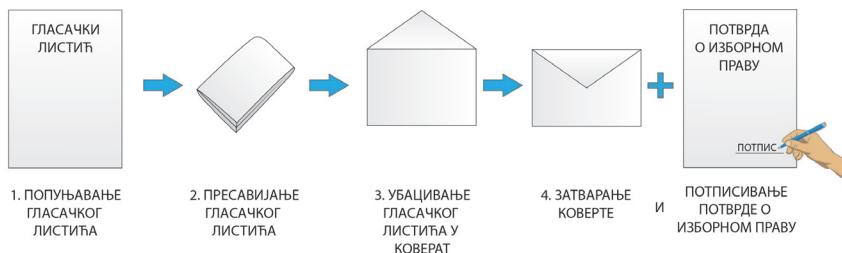
ПЕТИ КОРАК: Повереници бирачког одбора затим:

- упознају бирача с начином гласања,
- наглашавају бирачу да, након што гласа, потпише све потврде о свом изборном праву за гласање ван бирачког места за сваке изборе на којима гласа,
- наглашавају бирачу да попуњени и пресавијени гласачки листић стави у посебан коверат за сваке изборе на којима гласа.

НАПОМЕНА:

Уколико бирач са инвалидитетом није у стању да се својеручно потпише у потврди о изборном праву, може се потписати тако што ће на одговарајућем месту у потврди о изборном праву отиснути печат који садржи податке о његовом личном идентитету, односно печат са угравираним потписом (факсимил). У случају да бирач нема факсимил, уместо њега се својим именом и презименом потписује његов помагач (уколико бирач има помагача).

Ако бирач није писмен, ставља отисак прста, или се уместо њега својим именом и презименом потписује његов помагач.

ШЕСТИ КОРАК: Пошто обаве горе наведене радње, повереници бирачког одбора напуштају просторију у којој бирач гласа, како би му омогућили да у тајности попуни гласачки листић.

НАПОМЕНА:

Уколико бирач са инвалидитетом није у стању да сам попуни гласачки листић, уместо њега ће гласачки листић попунити његов помагач на начин како му бирач одреди.

Када бирач обави гласање и пресавијени гласачки листић убади у посебан коверат, повереници бирачког одбора се враћају у просторију у којој је бирач гласао, преузимају потписану потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места, Збирну изборну листу и посебан коверат у који је бирач ставио свој гласачки листић и који се у присуству бирача печати.

СЕДМИ КОРАК: Повереници бирачког одбора проверавају да ли је бирач потписао све потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места (уколико бирач гласа на више избора).

НАПОМЕНА:

Није довољно да бирач потпише само једну потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места, већ је неопходно да потпише све потврде за изборе на којима је гласао.

ОСМИ КОРАК: Повереници бирачког одбора коверат са одговарајућим гласачким листићем, као и одговарајућу потписану потврду о изборном праву, стављају у СЛУЖБЕНИ коверат, на којем исписују врсту избора, након чега се гласање сматра завршеним.

4. РАДЊЕ КОЈЕ БИРАЧКИ ОДБОР ОБАВЉА ПО ПОВРАТКУ НА БИРАЧКО МЕСТО

ПРВИ КОРАК: Повереници бирачког одбора по повратку на бирачко место све службене коверте предају председнику бирачког одбора.

Председник бирачког одбора отвара службене коверте једну по једну и проверава да ли се у њима налазе потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места, да ли су те потврде потписане од стране бирача и да ли се у службеним ковертама налазе посебне коверте са гласачким листићима.

НАПОМЕНА:

С обзиром на чињеницу да се координирано спроводе парламентарни, покрајински и локални избори, председник бирачког одбора прво отвара службени коверат са парламентарних избора, па затим коверат са покрајинских и на крају коверат са локалних избора.

Уколико се провером утврди, да нека потврда о изборном праву није потписана или да недостаје, сматра се да бирач није гласао на тим изборима. Овај податак може се уписати у евиденцију о примљеним обавештењима за гласање ван бирачког места.

Уколико нека потврда о изборном праву није потписана или недостаје, у том случају председник бирачког одбора не сме да отвара запечаћени посебни коверат у којем је гласачки листић, већ ће тај коверат одвојити са стране и приликом примопредаје изборног материјала после гласања, радном телу посебно предати тај запечаћени коверат.

ДРУГИ КОРАК: Када утврди да је потврда о изборном праву потписана од стране бирача, бирачки одбор заокружује редни број под којим је тај бирач уписан у извод из бирачког списка.

НАПОМЕНА:

Бирач за којег недостаје или није потписана потврда о изборном праву сматра се да није гласао. Ово значи да бирачки одбор **НИКАКО НЕ СМЕ** тог бирача да заокружи у изводу из бирачког списка.

Важно је имати у виду да је неопходно наведену ситуацију (недостатак потврде о изборном праву или непотписана потврда) и констатовати у Записник о раду бирачког одбора (тачка 7б Записника), као догађај од значаја за гласање.

НАПОМЕНА:

Гласачки листић за бирача за којег недостаје или није потписана потврда о изборном праву, бирачки одбор рачуна у **НЕУПОТРЕБЉЕНЕ** гласачке листиће приликом попуњавања Записника о раду бирачког одбора.

ТРЕЋИ КОРАК: Председник бирачког одбора отвара запечаћени посебан коверат и из њега вади гласачки листић и убацује га у гласачку кутију.

НАПОМЕНА:

С обзиром на чињеницу да ће се координирано спровести парламентарни, покрајински и локални избори, могуће је да бирач грешком стави гласачки листић у погрешан посебан коверат. Задатак председника бирачког одбора је да увидом у боју гласачког листића утврди за које изборе је гласачки листић и да га убади у одговарајућу гласачку кутију.

Гласачки листићи:

- за парламентарне изборе су розе боје,
- за покрајинске изборе су светло плаве боје,
- за локалне изборе ће боја гласачког листића зависити од одлуке општинске/градске изборне комисије о боји гласачког листића.

ЧЕТВРТИ КОРАК: Повереници бирачког одбора, обавештавају председника бирачког одбора о томе да ли је неки бирач ван бирачког места (слепо лице, лице са другим видовима инвалидитета или неписмено лице) гласао уз помоћ помагача.

Овај податак председник бирачког одбора мора да има у виду приликом уношења у Записник о раду бирачког одбора укупног броја бирача који су на том бирачком месту гласали уз помоћ помагача (тачка 5. Записника) .

НАПОМЕНА:

Приликом попуњавања Записника о раду бирачког одбора уноси се укупан број бирача који су гласали уз помоћ помагача и на бирачком месту и ван бирачког места.

ПЕТИ КОРАК: Када се заврши гласање на бирачком месту и пошто бирачки одбор правилно изврши логичко-рачунску контролу резултата гласања, бирачки одбор приступа попуњавању Записника о раду бирачког одбора.

Том приликом, читко се у Записник о раду уписују подаци о гласању ван бирачког места (тачка 6. Записника), у коју се уноси:

- укупан број бирача који су гласали ван бирачког места,
- колико је од тог броја гласало лица која нису могла да дођу на бирачко место из здравствених разлога, колико лица са инвалидитетом и колико немоћних старих лица,
- под којим редним бројевима су ти бирачи уписани у извод из бирачког списка.

НАПОМЕНА:

Посебну пажњу треба посветити прецизном упису у Записник о раду бирачког одбора свих редних бројева под којима су бирачи који су гласали ван бирачког места уписани у извод из бирачког списка.

ШЕСТИ КОРАК: Након што се заврши гласање и правилно попуни Записник о раду бирачког одбора, бирачки одбор све потписане потврде о изборном праву ставља у посебан коверат који печата и на којем исписује да су у њему:

- потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места, са посебном назнаком са којих избора су потврде (парламентарни избори, покрајински или локални избори),
- назив општине/града,
- број бирачког места,
- укупан број потврда о изборном праву који се налази унутар коверте.

ПРИМЕР ПРАВИЛНО ИСПИСАНЕ КОВЕРТЕ:

Парламентарни избори

„Потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места“

Град Краљево

Бирачко место број 70

Укупно 4 потврде

За сам крај напомињемо да задужени чланови бирачког одбора коверат са потврдама о изборном праву за парламентарне и покрајинске изборе, заједно са осталим изборним материјалом, предају радном телу, а за локалне изборе предаје општинској/градској изборној комисији.

Бирачки одбор, радно тело РИК и општинска/градска изборна комисија морају да воде рачуна о томе да се не помешају изборни материјали са различитих избора.

НАПОМЕНА:С

Коверат са потврдама о изборном праву за гласање ван бирачког места, радно тело Комисије НИКАКО не пакује у вреће са изборним материјалом, већ их одвојено предаје координатору РИК задуженом за његов управни округ.

